

ROZBOR VÝSLEDKŮ BAKTERIOLOGICKÉHO VYŠETŘENÍ MOČE V KLINICKÉ BAKTERIOLOGICKÉ LABORATOŘI

MUDr. L. LANGŠÁDL, MUDr. V. SEDMIDUBSKÝ, MUDr. A. JELÍNEK, MUDr. J. DVOŘÁČEK

[technická spolupráce: s. E. Benediktová]

Vojenský ústav hygieny, epidemiologie a mikrobiologie, Praha,

urologické oddělení Ústřední vojenské nemocnice v Praze

Přehledy rezistence bakteriálních kmenů na antibiotika, rozpracované v určitém místě za určité časové období, se všeobecně osvědčily a jsou dobrým pomocníkem klinických pracovníků při léčení především akutních uroinfekcí.

Obecně je kladen důraz na „racionální chemoterapii“, tzv. chemoterapii na základě informace o etiologickém původci a jeho citlivosti na antibiotika. Někdy však nastanou situace, kdy je nutno u akutních uroinfekcí započít s terapií a nelze vyčkávat na výsledek bakte-

riologického vyšetření. Výsledky našeho úsilí o zkrácení doby bakteriologického vyšetření moči na minimum jsou uvedeny jinde (1). Věříme, že tento přehled zpracovaný z údajů klinické bakteriologické laboratoře VÚHEM Praha o výsledcích bakteriologických vyšetření moči ve spádové oblasti této laboratoře usnadní klinickým pracovníkům rozhodování při zahájení chemoterapie v těchto, často velmi svízelných situacích.

Přehled byl zpracován pracovníky odd. kli-

nické bakteriologie VÚHEM Praha spolu s pracovníky urologického oddělení ÚVN Praha za období od 11. 5. 72 — 10. 5. 73. Byly zpracovány údaje o všech bakteriologických vyšetřeních moči za toto období.

Celkem bylo zpracováno 8855 vzorků moči, převážně Dip-inokulum metodou Bakturitest, vypracovanou v naší laboratoři (2). Citlivost bakteriálních kmenů byla zjišťována rutinně zavedenou kvalitativní difúzní diskovou metodou. Bylo zjištěno, že pouze 1486 materiálů moče vykazovalo hodnoty významné bakteriurie (10⁵ bakterií v 1 ml moči a více), což činí 16,86 %. 920 materiálů, 10,38 %, vykazovalo hodnoty 10²–10⁴, což jsou hodnoty uznávané za kontaminaci (3). Plných 72,74 %, tzn. 6442 materiály, bylo sterilních. Tyto údaje jsou v souladu s většinou podobných zpráv uváděných v literatuře. Absolutní počty jednotlivých bakteriálních kmenů vyskytujících se v moči v hodnotách 10²–10⁴ bakt/1 ml moči a jejich procentuální zastoupení jsou uvedeny v tabulce 2. Pro vlastní chemoterapii jsou nejzajímavější údaje uvedené v tabulce 3. Zde je uvedena citlivost jednotlivých bakteriálních kmenů zachycených z materiálů vykazujících hodnoty „významné bakteriurie“ na základní běžně používaná antibiotika. Z této tabulky rovněž vyplývá nejčastější zastoupení kmenů u uroinfekcí.

Literatura

- Langšád, L., Jelínek, A., Dvořáček, J.: Rychlá identifikace bakterií izolovaných od pacientů s význam-

nou bakteriurií s rychlým stanovením jejich antibiogramu. V tisku.

- Langšád, L., Jelínek, A., Dvořáček, J.: Moderní jednoduchá metoda bakteriologického vyšetření moči. Voj. zdrav. listy, XLII, 1973, s. 134.
- Prát V., Hatala M.: Nové možnosti při kvantitativním bakteriologickém vyšetření moči v praxi. Prakt. Lék., 51. 1971, s. 128.

Tabulka 1

Rozložení výsledků pozitivní bakteriurie v celkovém počtu vyšetření

Kvantitativní hodnocení	Absolutní počet	Procentový počet
Sterilní	6442	72,74 %
10 ² –10 ⁴ (kontaminace)	920	10,38 %
10 ⁵ („významná bakteriurie“)	1493	16,86 %
Celkem	8855	

Tabulka 2

Rozložení jednotlivých bakteriálních kmenů vyskytujících se u materiálů s hodnotami 10²–10⁴

Bakteriální kmen	Absolutní počet	Procentový počet
1. Staphylococcus pyogenes	382	41,52 %
2. Esch. coli	211	22,9 %
3. Staphylococcus epidermidis	110	11,9 %
4. Proteus spp.	93	10,1 %
5. Enterobacter spp.	56	6,8 %
6. Enterococcus	35	3,8 %
7. Pseudomonas aeruginosa	21	2,2 %
8. Ostatní	12	1,3 %
Celkem	920	

Tabulka 3

Rozložení jednotlivých bakteriálních kmenů vyskytujících se u materiálů s hodnotami „významné bakteriurie“ (10⁵ a více) a antibiogram těchto kmenů na běžná antibiotika a chemoterapeutika

Bakteriální kmen	Četnost výskytu	Počet bakteriálních kmenů citlivých na antibiotika a chemoterapeutika							
		STM	CHLM	TTC	KANA	POLY	NEGR ₁	FURAN ₁	ERYTRO
1. E. coli	472 31,61 %	296 62,7 %	280 59,3 %	211 44,7 %	353 74,7 %	421 89,2 %	364 77,1 %	363 76,9 %	§
2. Proteus spp.	424 28,39 %	88 20,7 %	77 18,1 %	24 5,6 %	140 33,0 %	5 1,1 %	117 27,5 %	100 23,5 %	§
3. Enterobacter spp.	193 12,92 %	68 35,2 %	39 20,2 %	26 3,5 %	66 34,2 %	148 76,6 %	115 59,5 %	66 34,5 %	§
4. Staph. pyogenes	185 12,39 %	88 47,5 %	88 47,5 %	78 42,1 %	106 57,3 %	61 32,9 %	3 1,6 %	3 1,6 %	127 68,6 %
5. Staph. epidermidis	11 0,73 %	6 54,5 %	5 45,4 %	6 54,5 %	6 54,5 %	2 18,2 %	§	§	10 90,9 %
6. Pseudomonas aeruginosa	150 10,04 %	11 7,3 %	5 3,3 %	9 6,0 %	18 12,0 %	118 78,6 %	24 16,0 %	13 8,6 %	%
7. Enterococcus	53 3,54 %	6 11,3 %	22 41,5 %	8 15,0 %	9 16,9 %	1 1,8 %	§	§	30 56,6 %
8. Ostatní	5 0,33 %								
Celkem	1493								